

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Харків – 2023

УДК 614.8

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Харків: НУЦЗУ, 2023. 523 с. Українською та англійською.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

САДКОВИЙ
Володимир

ректор Національного університету цивільного захисту України,
доктор наук з державного управління, професор

Заступники голови:

АНДРОНОВ
Володимир

проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, Заслужений діяч науки та техніки України, доктор технічних наук, професор

Члени оргкомітету:

КРОНІН
Майкл

професор Департаменту соціальної роботи університету Монмута, міжнародний інструктор з надання психологічної допомоги у надзвичайних ситуаціях Американського Червоного Хреста, Нью Йорк, США

МАНДИЧ
Олександра

голова Ради молодих вчених при Харківській обласній державній адміністрації, доктор економічних наук, професор

МАХАСЬ
Наталія

науковий співробітник кафедри будівництва будівель інженерно-будівельного факультету Словацького технологічного університету, Братислава, кандидат технічних наук, доцент, Словаччина

МУГАВЕРО
Роберто

керівник наукового напрямку «Безпека» на кафедрі електронної техніки Римського університету «Тор Vergata», директор і професор «Центру досліджень безпеки» – CUFS, Президент Італійської національної асоціації волонтерів-пожежників, PhD, професор, Італія

РАИМБЕКОВ
Кендебай
Жанабильович

заступник начальника з наукової роботи Кокшетауського технічного інституту Комітету з надзвичайних ситуацій Міністерства внутрішніх справ Республіки Казахстан, кандидат фізико-математичних наук, Республіка Казахстан

СЕМКО
Володимир

ад'юнкт Познанського технологічного університету, Познань, доктор технічних наук, професор, Республіка Польща

СИЛОВС
Марек Гунарович

заступник директора Коледжу пожежної безпеки та цивільного захисту Латвії, Республіка Латвія

СОФІЄВА
Ханим Раміз кизи

начальник відділу організації медичної і психологічної допомоги Головного управління організації з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій МНС Республіки Азербайджан, PhD, Республіка Азербайджан

ПОСТТРАВМАТИЧНІ СТРЕСОВІ РОЗЛАДИ У ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Сальнікова Т.В., НУЦЗУ
НК – Перелігіна Л.А., д.біол.н., проф., НУЦЗУ

За даними Міністерства охорони здоров'я України, психологічні наслідки війни, зокрема і посттравматичні стресові розлади (ПТСР), позначатимуться на психічному стані населення України ще принаймні 7-10 років після закінчення війни. Від ПТСР страждають рятувальники, працівники ДСНС України.

Відповідно до реалій сьогодення служба працівників ДСНС України – це виснажливі оперативно-рятувальні завдання, стрес, постійна напруга, психологічно-травматичний досвід. Коло явищ, що викликають травматичні стресові порушення, досить широке й охоплює безліч ситуацій, коли бачиш жахливі картини війни, коли виникає загроза для власного життя або життя близької людини, загроза фізичному здоров'ю або “Я-концепції”[2].

У сучасній класифікації посттравматичного синдрому виділяють 4 види:

- гострий, з'являється в перші дні після стресової ситуації. Симптоми проявляються дуже яскраво протягом 2-3 місяців;
  - хронічний, характерно поступове наростання ознак патології, виснаження нервової системи, зміна характеру, інтересів;
  - деформаційний, виявляється у пацієнтів з довгостроковим перебігом хронічного розладу психіки. Прогрес призводить до формування фобій, неврозів, відчуття тривожності;
  - відстрочений, клінічна картина стає явною через 3-6 місяців після травми.
- Спровокувати прогрес ПТСР можуть різні зовнішні подразники. Також, виділяють 3 стадії ПТСР: гостра, хронічна і відстрочена.

Система профілактики ПТСР складається з таких компонентів:

- психологічної підготовки (розвиток психологічної готовності та психологічної стійкості, управління психічними станами);
- психологічної корекції (подолання негативних психічних станів);
- психологічної реабілітації (відновлення, корекція і компенсація) [3].

Тому психологи ДСНС України працюють над виявленням працівників, які отримали психологічну травму та надають психологічний супровід – комплекс заходів з підтримання оптимального стану психічного здоров'я працівників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воляннюк Н.Ю. Психологічні засади професійного становлення тренера викладача: Автореф. дис. д-ра психол. наук: 19.00.01. Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України. К. 2006. 34 с.
2. Сергій Ніколаєнко, Світлана Ніколаєнко Транс як фактор формування посттравматичного стресового розладу https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/83206/1/Nikolaienko_trans_yak_faktor.pdf;jsessionid=E6965BB31D6113C5A2ACFD6852F29A39
3. Туриніна О.Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. О.Л. Туриніна. К.: ДП “Вид. дім “Персонал”. 2017. 160 с. Бібліогр.: С. 149–159.

<i>Леонідова У.А., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ Профілактика синдрому хронічної втоми у фахівців служби цивільного захисту.....</i>	293
<i>Ліній М.С., Войтенко Д.І., НУЦЗУ Війна як загроза для навколишнього середовища.....</i>	294
<i>Літвиненко Є.А., НУЦЗУ Цивільна безпека об'єктів енергетичної сфери в умовах воєнного стану.....</i>	296
<i>Мазепіна Ю.О., НУЦЗУ Аналіз проблеми щодо проявів агресивної поведінки в період вікової кризи.....</i>	297
<i>Манжелей А.О., НУЦЗУ Стрес на робочому місці – індикатор сталості психосоціальних ризиків.....</i>	298
<i>Мацкова О.Д., НУЦЗУ Теоретичний аналіз проблеми емоційного інтелекту та формування навичок асертивної поведінки в юнацькому віці.....</i>	299
<i>Мерлай М.А., НУЦЗУ Водень – паливо майбутнього.....</i>	300
<i>Михайлова А.О., НУЦЗУ Психічне здоров'я – основа щасливого життя людини.....</i>	301
<i>Шапалова А.А., НУЦЗУ Базові правила щодо волонтерської діяльності.....</i>	302
<i>Мірошніченко А.В., НУЦЗУ Робота ДСНС Харківщини по ліквідації наслідків російської агресії протягом першого етапу вторгнення рф (02.2022 – 06.2022).....</i>	303
<i>Мощенко І.О., НУЦЗУ Особливості емоційного вигорання офісних співробітників та фрілансерів.....</i>	304
<i>Мурований Б.С., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ Аналіз сучасного стану прискорення обчислень у системах розподіленої обробки інформації.....</i>	305
<i>Назарюк В.М., Набоков К.А., НУЦЗУ Ефективність комп'ютерного моделювання руху потоків людей при евакуації.....</i>	306
<i>Найпак К.І., НУЦЗУ Психологічний аналіз професійної діяльності.....</i>	307
<i>Осман Е.Я., НУЦЗУ Методика розвитку загальної витривалості.....</i>	308
<i>Остапенко А.О., НУЦЗУ Застосування математичного апарату для аналізу ризиків.....</i>	309
<i>Панченко Д.М., НУЦЗУ Структурні компоненти моделі психологічної безпеки особистості.....</i>	310
<i>Пащенко К.Є., НУЦЗУ До питання особливості задоволеності життям у осіб з різним типом долаючої поведінки.....</i>	311
<i>Підкопай О.Ю., НУЦЗУ Становлення української наукової термінології.....</i>	313
<i>Платонов В.М., НУЦЗУ Особливості професійно-психологічного відбору фахівців піротехніків ДСНС України.....</i>	314
<i>Полов'ян А.В., НУЦЗУ Цивільна безпека населення в умовах воєнного стану.....</i>	315
<i>Половенко Д.В., НУЦЗУ Особливості феномену афіліації у курсантів та студентів НУЦЗУ з різним рівнем інтернет-залежності.....</i>	316
<i>Пономаренко І.В., НУЦЗУ Професійне благополуччя як фактор успішності рятувальника.....</i>	317
<i>Россу А.С., НУЦЗУ Причини виникнення трудових спорів.....</i>	318
<i>Рубан А.А., НУЦЗУ Легка атлетика як науково-методична дисципліна, її місце у фізичному вихованні.....</i>	319
<i>Руденко Ю.В., НУЦЗУ Психосоціальні фактори ризику: проблема працівників і роботодавців.....</i>	320
<i>Русаков В.В., НУЦЗУ Явище суржиків в розмовному стилі сучасної української мови.....</i>	321
<i>Сальнікова Т.В., НУЦЗУ Посттравматичні стресові розлади у працівників державної служби України з надзвичайних ситуацій.....</i>	322
<i>Самборська А.В., НУЦЗУ Розвиток витривалості на заняттях з загальної фізичної підготовки у студентів НУЦЗУ.....</i>	323
<i>Самборська В.І., НУЦЗУ Соціально-психологічні аспекти роботи з персоналом.....</i>	324
<i>Сергієнко О.К., НУЦЗУ Методика розвитку силової витривалості.....</i>	325